

at der var en hel Del Mlemper ved at være Bredeier. Nogle Mlemper skal jeg give ham Ret i, at der er ved at være Bredeier, men der er ogsaa mange Fordele, der knytte sig dertil, og af disse Fordele skal jeg nævne, at Bredeieren for det Første har Hørligheden med Sagt og Fiskeri, hvilket nu kan være af mindre Betydning, men dernæst har han den Hørlighed, at han i Reglen har et temmelig godt Skjel til sin Eiendom, ligesom han har Ret til delvis Afbenyttelse af det Vand, der løber forbi hans Eiendom. Det er navnlig denne Hørlighed, som dette Affnit nu berører, at man har Part i det Vand, der løber forbi Ens Eiendom til Frugtbargjørelse af sin Jord, som jeg vil fremhæve. Disse Rettigheder vil jeg gjerne værne om med Grundlovens § 82 for Die, der siger, at Eiendomsretten skal være ukrænkelig. Jeg mener, at man har Ret til Halvparten af det Vand, der løber forbi Ens Eiendom, og at den Eiendom, der ligger ligeoverfor Ens Eiendom, ikke retsdygtig kan gjøre Fordring paa at faae Andel i dette Vand. Jeg nævner megen Frygt for, at dette sidste Affnit af Lovforslaget gaar i en feil Retning, idet man der gaar Eiendomsretten for nær, og jeg tror, at lige saa vist, som Lovgivningen vedblivende skal hjemle En den Eiendom, man en Gang har erhvervet sig, lige saa vist og lige saa fuldt kan man gjøre Krav paa vedvarende at beholde Eiendomsretten til det Vand, der løber forbi den Eiendom, man har erhvervet sig Eiendomsret til. Det er det, der er min Hovedbetragtning. Om jeg har truffet det Rette, vil jeg ikke sige bestemt, men det er den Stilling, som jeg tilligemed min Medforslagsstiller har indtaget til dette Affnit, og det er den Betragtning, der har været den ledende for mig.

Udvalget: Jeg ønskede at gjøre en Bemærkning med Hensyn til Indbringelsesforlaget Nr. 133, som nu er bleven motiveret af den ærede Forslagsstiller. Naar det her siges, at Panthaverens Rettigheder skulle være ukrænkelige af denne Lovs Bestemmelser, tror jeg, at en Lovbestemmelse af dette Indhold ikke paa nogen Maade kunde anses for at være heldig. Der vil jo gaa ud paa, at Panthaveren i alle Maader stod ubesværet af de Foranstaltninger, som ellers bleve truffene i Hensyn til den paagjældende Lov. For at tage det mest fremtrædende Tilfælde, Expropriation, skulde den vel ramme Eiendomsretten, den skulde ogsaa ramme Brugsretten, som der haves over de paagjældende Eiendomme, men Panteretten skulde staa aldeles ubesværet og aldeles ikke blive ansægtet af den reelle Virkning, som ellers ligger i Expropriation. Derom tror jeg, at der i Virkeligheden ikke kan være Tale. Men jeg antager, at det har været den ærede Forslagsstillers Mening, navnlig for Expropriationstilfælde at sikkre Panthaveren mod, at Godtgjørelsen udbetaltes til Eieren til Panthave-

rens Skade, og jeg tror, at der kan være nogen Anledning til at undersøge denne Tanke. Jeg vil derfor henstille til det ærede Udvalg, om dette ikke kunde ske derved, at man i de Paragrafer, der handle om Expropriation, og særlig altsaa den første af disse, § 33, optog en Bestemmelse om, at hvis Panthaveren attraar det, kan han forlange Godtgjørelsen udbetalt til sig. En saadan Bestemmelse har man i enkelte Expropriationslove, saavidt jeg husker, navnlig i Forordningen af 23de April 1845, og ogsaa i Forordningen af 5te Marts 1845, som handler om Expropriation til Jernbaneanlæg. Ogsaa der har man en saadan Bestemmelse, der er rettet paa at sikkre Panthaverens Rettigheder. Derimod saone vi i den almindelige Lovgivning dertil sigtende Bestemmelser, og derfor er det altid rigtigst i de enkelte Love, som handle om Expropriation, at træffe de Foranstaltninger, som i den Henseende kunne sikkre Panthaveren. Jeg vil derfor, som sagt, henstille til det ærede Udvalg, om det ikke skulde finde Anledning til at optage i § 33 en Bestemmelse i den her omhandlede Retning. Jeg vil dernæst dog tillade mig at henstille til den ærede foregaaende Aalers Opmærksomhed, at ganske vist strækker Bredeierens Eiendomsret sig ogsaa til Vandet, men det er dog klart, at over denne Gjenstand, det flydende, stadig rindende Vand, som saaledes passerer hans Grund, kan han ikke have samme Raadighedsret som over andre Gjenstande, hvorover Eiendomsret haves. Forholdet er jo nemlig det, at dette samme Vand løber forbi en Række af andre Grunde, og den ene har forsaavidt samme Krav paa Vandets Benyttelse som den anden. Der er i Virkeligheden altid flere, som have deres særlige Interesse med Hensyn til den fælles Gjenstand, nemlig det forflydende Vand. Deri, i dette Fællesskab i Intereser ligger Grunden til, at man paa dette Omraade og paa mange andre Omraader maa have nærmere Regler for, hvorledes dette Vand paa den hensigtsmæssigste Maade kan udnyttes i økonomisk Henseende. Det er paa dette Grundlag, at Lovforslagets Bestemmelser i det Hele hvile, og særlig de Lovbestemmelser, som den ærede foregaaende Aaler sigtede til ved at omtale Spørgsmaalet om Bredeierens Ret over Vandet. — Maaſte jeg i Forbindelse med denne Bemærkning turde yttre et Par Ord angaaende Lovforslagets § 82, som Udvalget forøvrigt har foreslaet skal udgaa. Det hedder der, at enhver Benyttelse af Vandet i de i denne Lov ommeldte Båndløb eller Søer, hvorved saadanne fremmede Stoffer tilføres Vandet, at detses Bessaffenhed til Skade eller Ulempe for Andre væsentlig forandres, kan forbydes af vedkommende Politivæbighed. Udvalget har, og vist med god Føie, foreslaet, at denne Paragraf skal udgaa. Jeg er ganske enig deri; men jeg tror dog, at jeg turde henlede Opmærksomheden paa, at dermed er ikke de meget